

AKTUÁLNE PROBLÉMY HYGIENY A BEZPEČNOSTI POTRAVÍN- ÚRADNÁ KONTROLA POTRAVÍN V SR V ROKU 2022

*prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.,
ústredný riaditeľ ŠVPS SR
hlavný veterinárny lekár SR*

Úradné kontroly potravín- základné princípy

- ▶ *Koncepcia viacročného plánu úradných kontrol*
- ▶ *Dodržiavanie aktuálnej národnej a európskej legislatívy*
- ▶ *Analýza rizika na základe výsledkov v predchádzajúcom období*
- ▶ *Potravinové nebezpečenstvá a podvody*
- ▶ *Cielené resp. mimoriadne kontroly*

**CIEĽ-dosiahnuť vysoký stupeň ochrany
spotrebiteľa**

Cielené kontroly

Účinný nástroj (proaktívnosť, časové a odborné zameranie, flexibilita) na predchádzanie potravinových nebezpečenstiev, podvodov a ochranu spotrebiteľa

Zameranie v r. 2022, napr.

- ❖ kontrola importu obilia z Ukrajiny
- ❖ dovoz bravčového mäsa z krajín s výskytom AMO
- ❖ import vajec, kvalita a zdravotná bezpečnosť medu
- ❖ zdravotná bezpečnosť hydinového mäsa krmív z PL v súvislosti s použitím technického oleja a tuku do kŕmnych zmesí
- ❖ predaj ovocia a zeleniny na trhoviskách
- ❖ kvalita predávaných vín a burčiakov
- ❖ kontrola potravín CHOP, CHZO, ZTŠ
- ❖ predaj potravín v období Vianoc a Veľkej noci

Najdôležitejšie zmeny v národnej legislatíve v oblasti úradných kontrol potravín

Novela zákona o potravinách č. 152/1995 Z.z., napr,

- ❖ zákaz používania potravín po uplynutí DMT na výrobu potravín
- ❖ možnosť predaja potravín po uplynutí DMT **(len bezpečných!!!)** za presne stanovených podmienok
- ❖ trvalé zverejňovanie právoplatných rozhodnutí orgánov ÚK potravín na webovom sídle ŠVPS SR
- ❖ ochrana bezpečnosti štátu
- ❖ nahlasovanie predaja potravín na trhovách miestach obcami RVPS
- ❖ zrušenie ukladania miliónových pokút
- ❖ pri recidíve možnosť uloženia pokuty do štvornásobku súm podľa odseku 4 (max. 2 mil. EUR)
- ❖ úprava správnych poplatkov vo vet. a potravinovej oblasti (zák. 145/1995 Z.z.)

Najdôležitejšie zmeny v európskej legislatíve v oblasti úradných kontrol potravín

- ▶ **stanovenie symbolov Únie pre CHOP, CHZO a ZTŠ a pokiaľ ide o určité pravidlá týkajúce sa určovania pôvodu** -(delegované nariadenie komisie (EÚ) 2022/981 z 1. apríla 2022)
- ▶ **systémy kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny**-(vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2022/892 z 1. apríla 2022)
- ▶ **stanovenie pravidiel vykonávania úradných kontrol, pokiaľ ide o kontamináty v potravinách**-(delegované nariadenie komisie (EÚ) 2022/931 z 23. marca 2022)
- ▶ **kontrola trichinel v súvislosti so sekaním jatočných tiel a alternatívne analytické metódy**-(vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2022/1418 zo 4. augusta 2022)
- ▶ **maximálne hodnoty dioxínov a PCB podobným dioxínom v určitých potravinách**-(nariadenie komisie (EÚ) 2022/2002 z 21. októbra 2022)

VÝSLEDKY ÚRADNÝCH KONTROL POTRAVÍN NA SLOVENSKU V R. 2022

Úradné kontroly

	počet úradných kontrol	úradné kontroly s nedostatkom
počas pracovnej doby	49 138	2 232
mimo pracovnej doby	750	272
spolu	49 888	2 504

Porovnanie počtu kontrol za roky 2021 až 2022

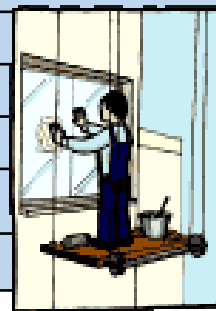
Druhy nedostatkov

Typ nedostatku - maloobchod	Počet kontrol s nedostatkom	Počet nedostatkov celkom
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	533	1260
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	446	1022
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	443	1685
Osobná hygiena	372	473
Hygiena skladovania	287	1017
po DS/DMT	264	1039
Hygiena predaja	221	653
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	136	248
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	107	115
HACCP, SPP a podobné systémy	65	187

Porovnanie celkového počtu úradných kontrol s nedostatkom v rokoch 2021 a 2022

Oblasť kontroly	Rok	
	2022	2021
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	612	536
Hygiena budov, prevádzky	539	440
Označenie nečitateľné, nedostatočné, nesprávne	509	466
Osobná hygiena	401	387
Hygiena skladovania	334	248
Hygiena predaja	224	211
Predaj po DS/DMT	274	198
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	172	184
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	157	152
Nedostatky v dokumentácii	91	117
DDD, evidencia, výskyt škodcov	86	74
HACCP, SPP a podobné systémy	107	80
Registrácia	45	74
Sanitačný poriadok, evidencia	62	69
Vysledovateľnosť	78	56

Porovnanie porušenosti pri úradných kontrolách v rokoch 2021 až 2022

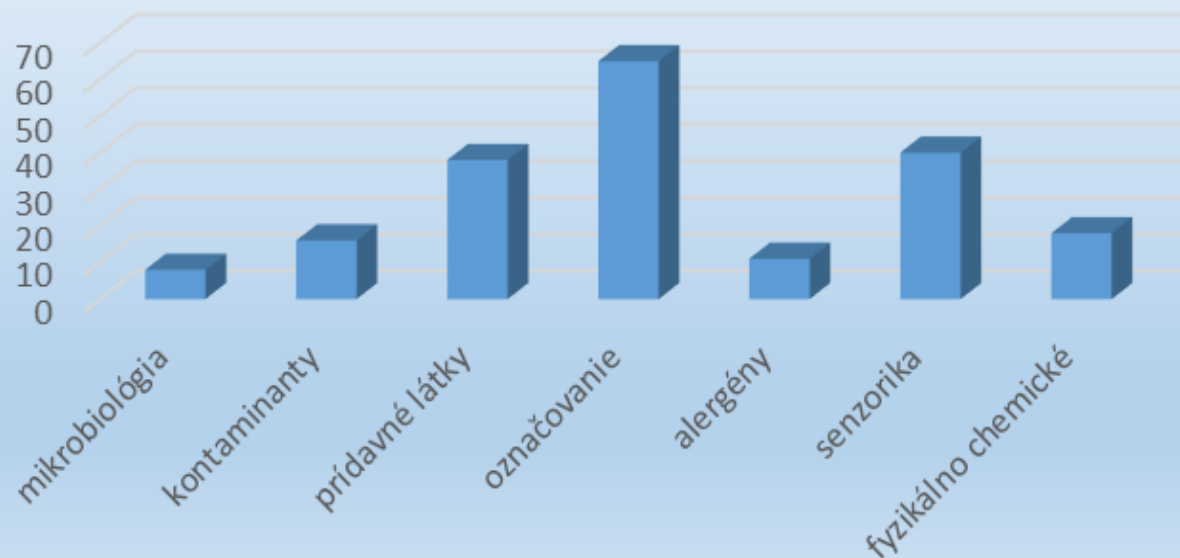
Porovnanie počtu kontrol s nedostatkom v rokoch
2022 a 2021

Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2022

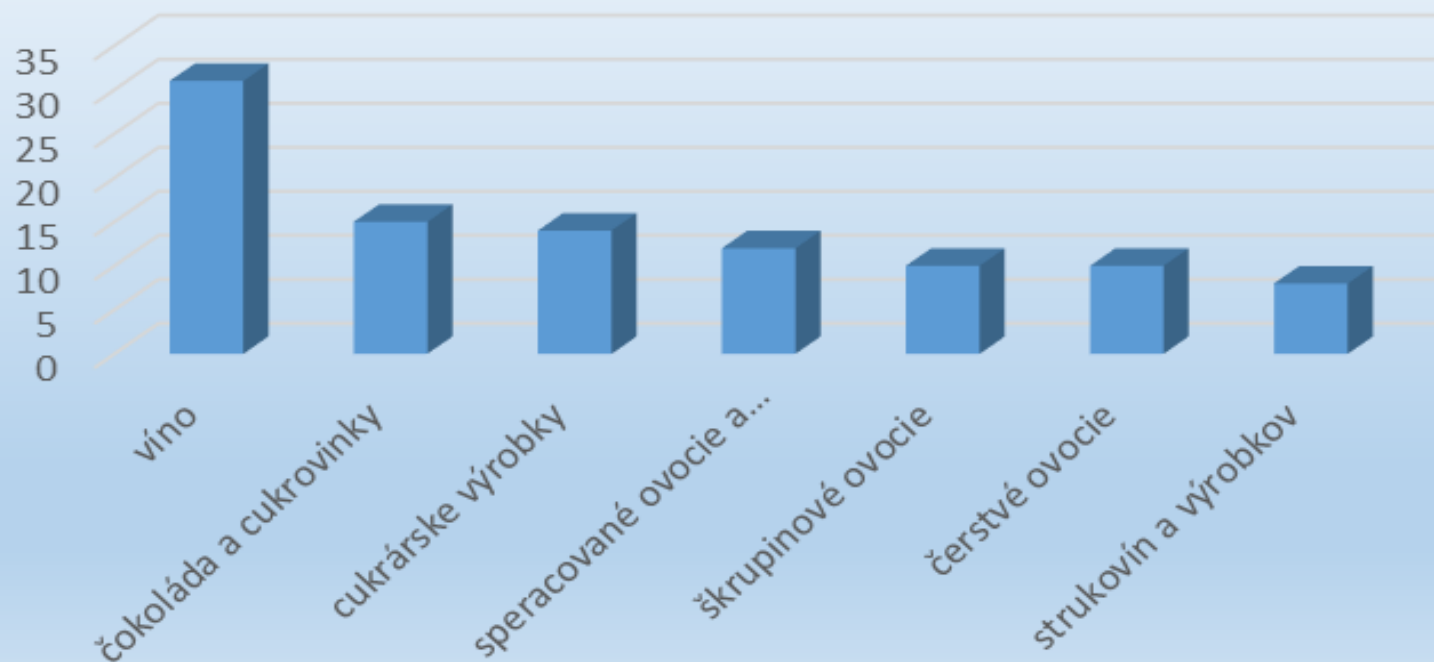
Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch

Porušenosť vybraných komodít potravín rastlinného pôvodu v roku 2022

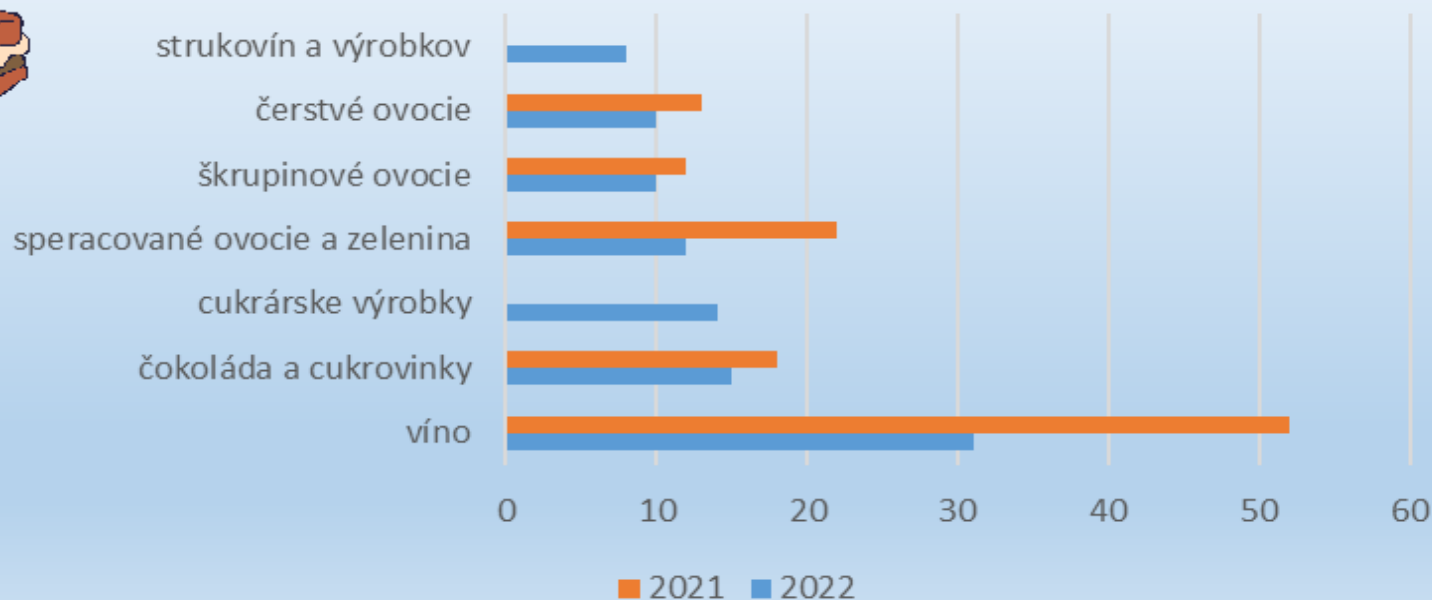
*Porušenosť vybraných komodít potravín
rastlinného pôvodu*

Porovnanie porušenosti komodít v rokoch 2021 a 2022

Porovnanie porušenosti komodít v rokoch 2022
a 2021

Internetový predaj

	PIO	Počet prevádzok	Bez nedostatku	S nedostatkom	Celkom
Plánovaná úradná kontrola	158	160	156	4	160
Dodatočná úradná kontrola	8	8	9	0	9
Podania a podnety	3	3	0	3	3
Cielená kontrola potravín s chráneným označovaním	14	14	10	6	16
SPOLU	183	185	175	13	188

Najčastejšie nedostatky zistené pri úradných kontrolách internetového predaja

Najčastejšie nedostatky

Porušenie §6 zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách – registrácia prevádzkarne/neohlásenie činnosti predaja potravín prostredníctvom internetového predaja.

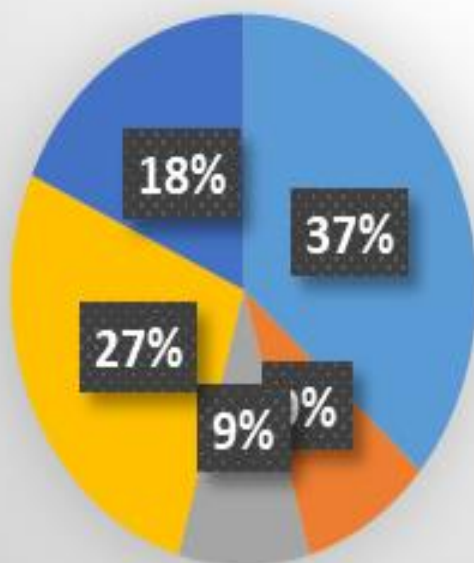
Nesprávne označovanie výrobkov/neposkytnutie všetkých povinných údajov o ponúkaných potravinách.

Nedostatky pri poskytovaní výživových a zdravotných tvrdeniach.

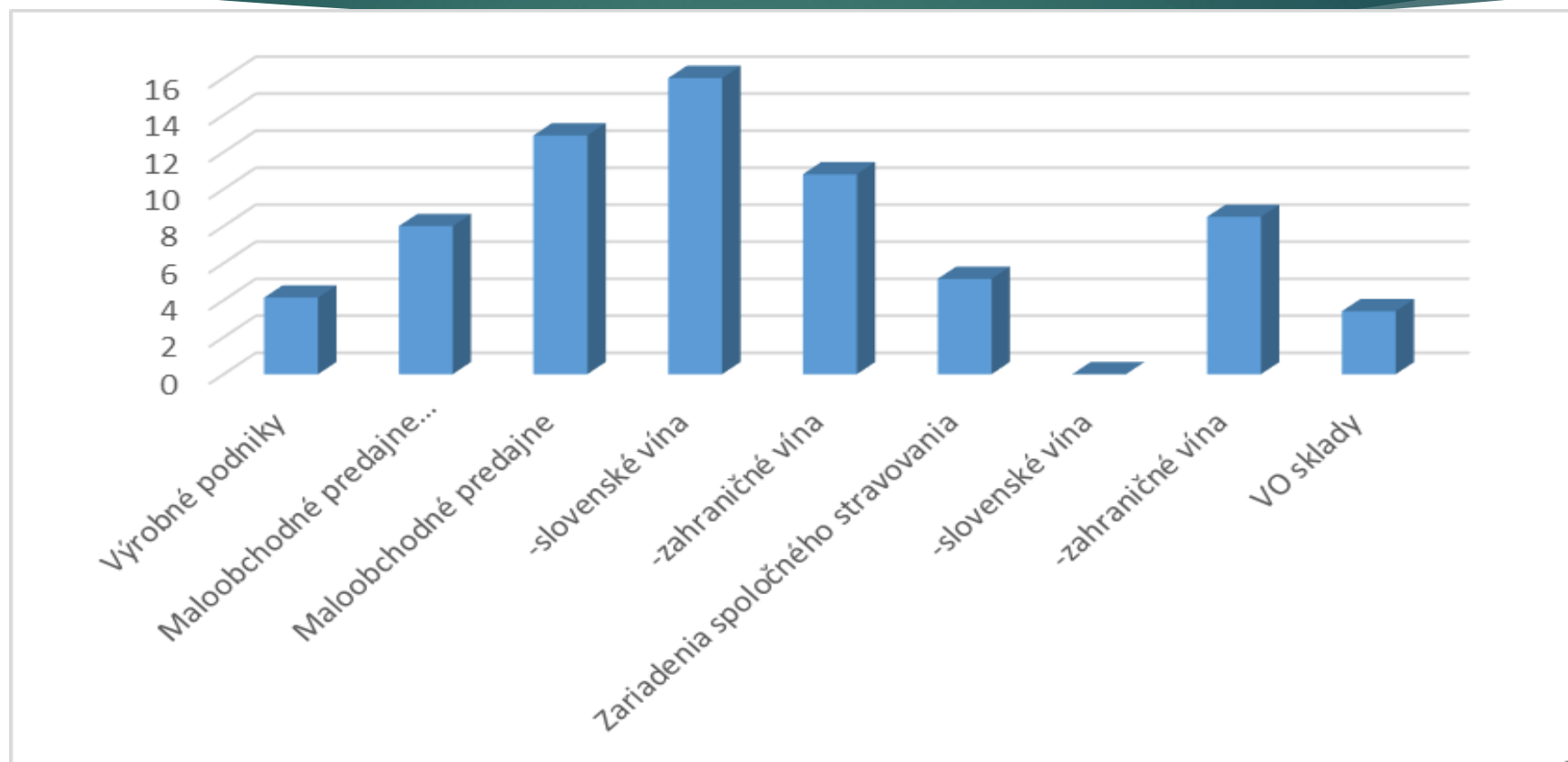
Typ nedostatkov

Typ nedostatkov

- Registrácia
- Podmienky skladovania
- Chránené označenie
- Povinné označovanie
- Výživové údaje

Percento nevyhovujúcich vín

Porovnanie počtu zistených nedostatkov v maloobchodných jednotkách

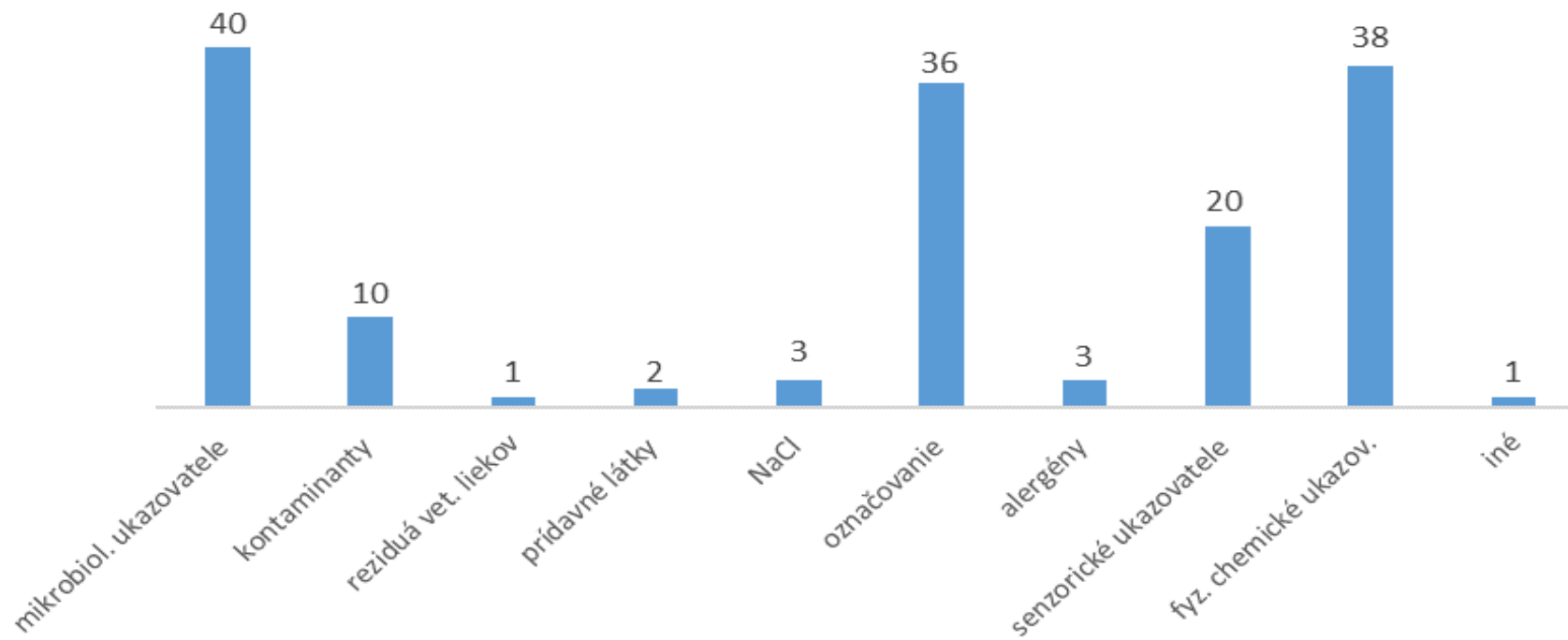
	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Predajne sudového vína	5,3 %	3,3%	7,9 %
Maloobchodné jednotky	11,1 %	8,4%	12,9 %

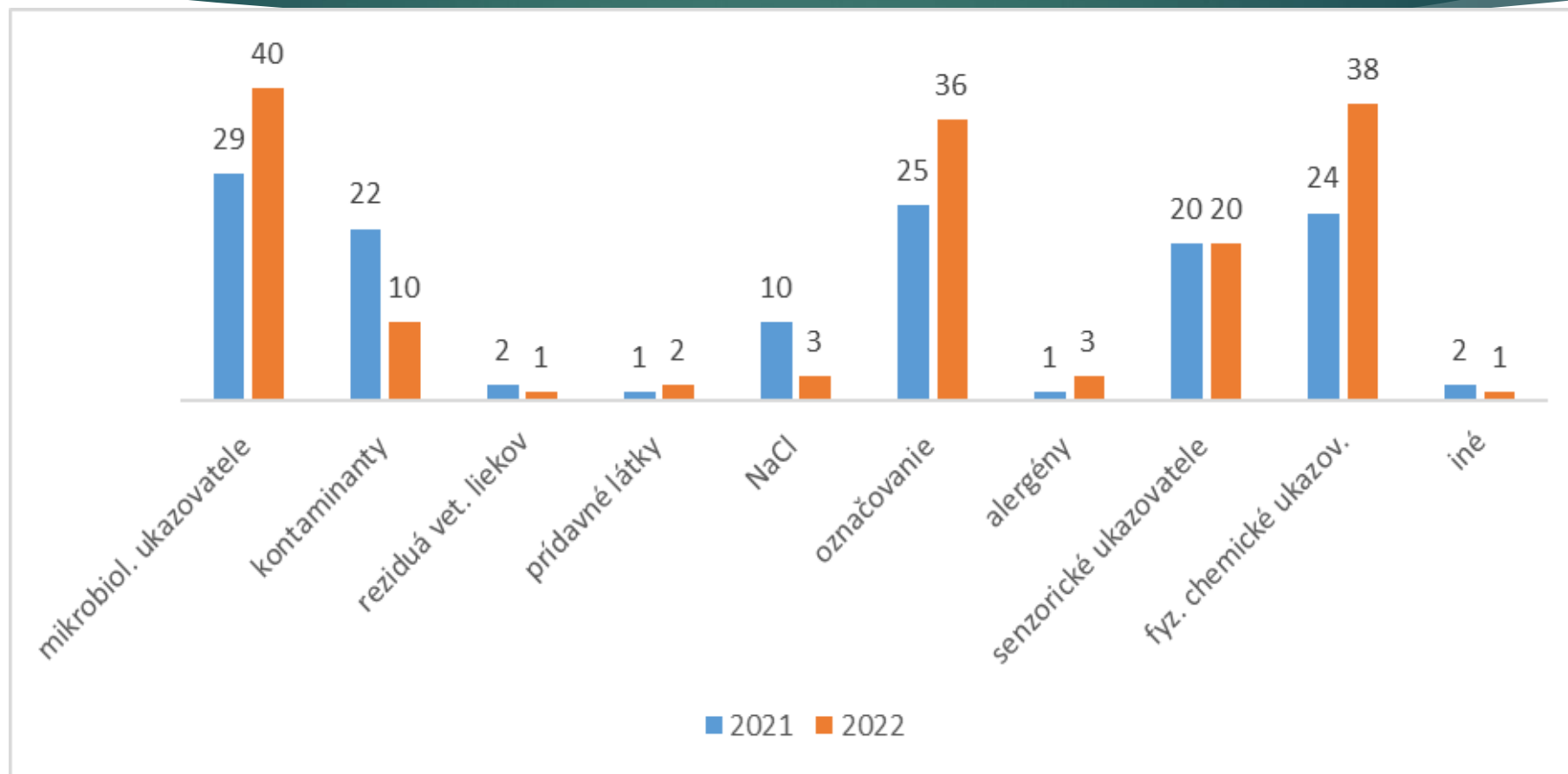
Potraviny živočišného pôvodu

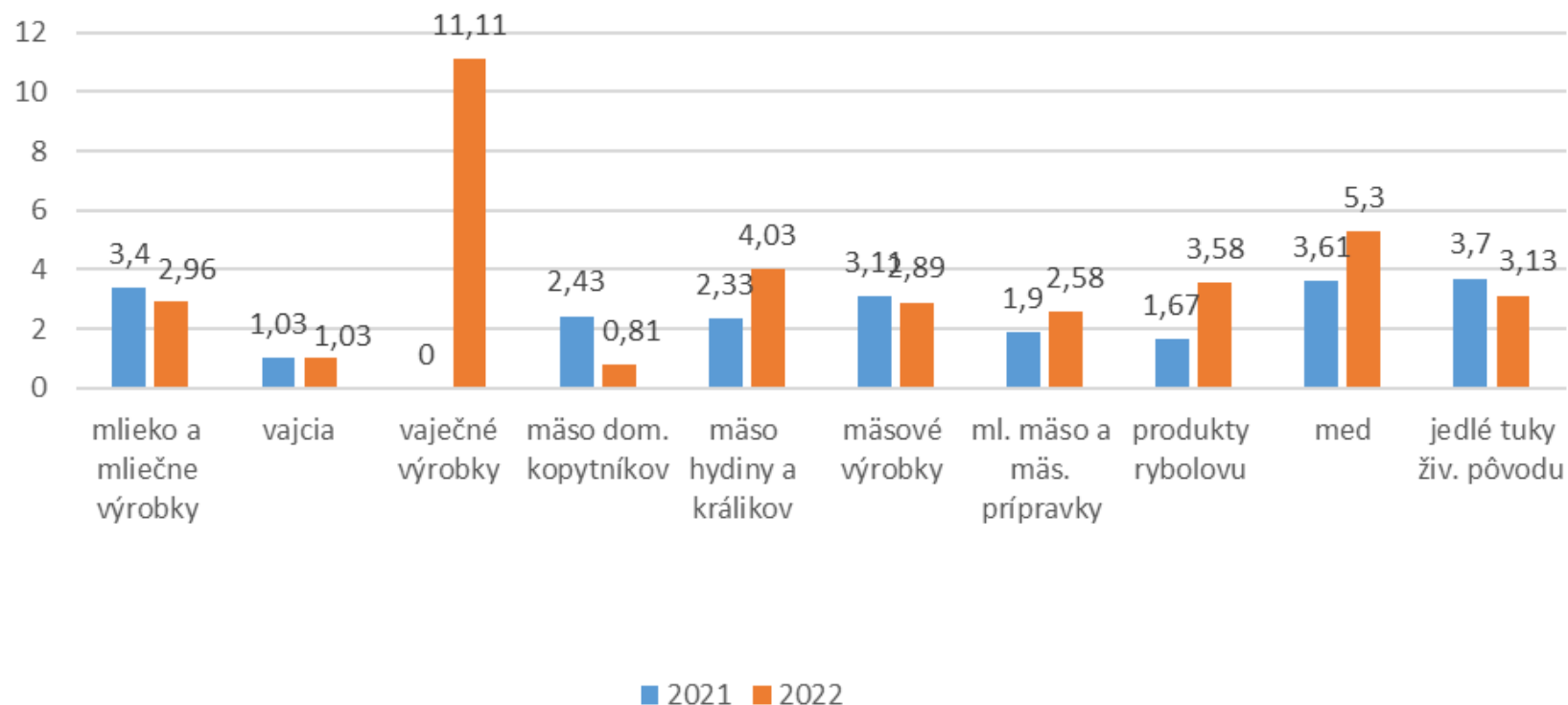
Prehľad počtu nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa ukazovateľov v r. 2022

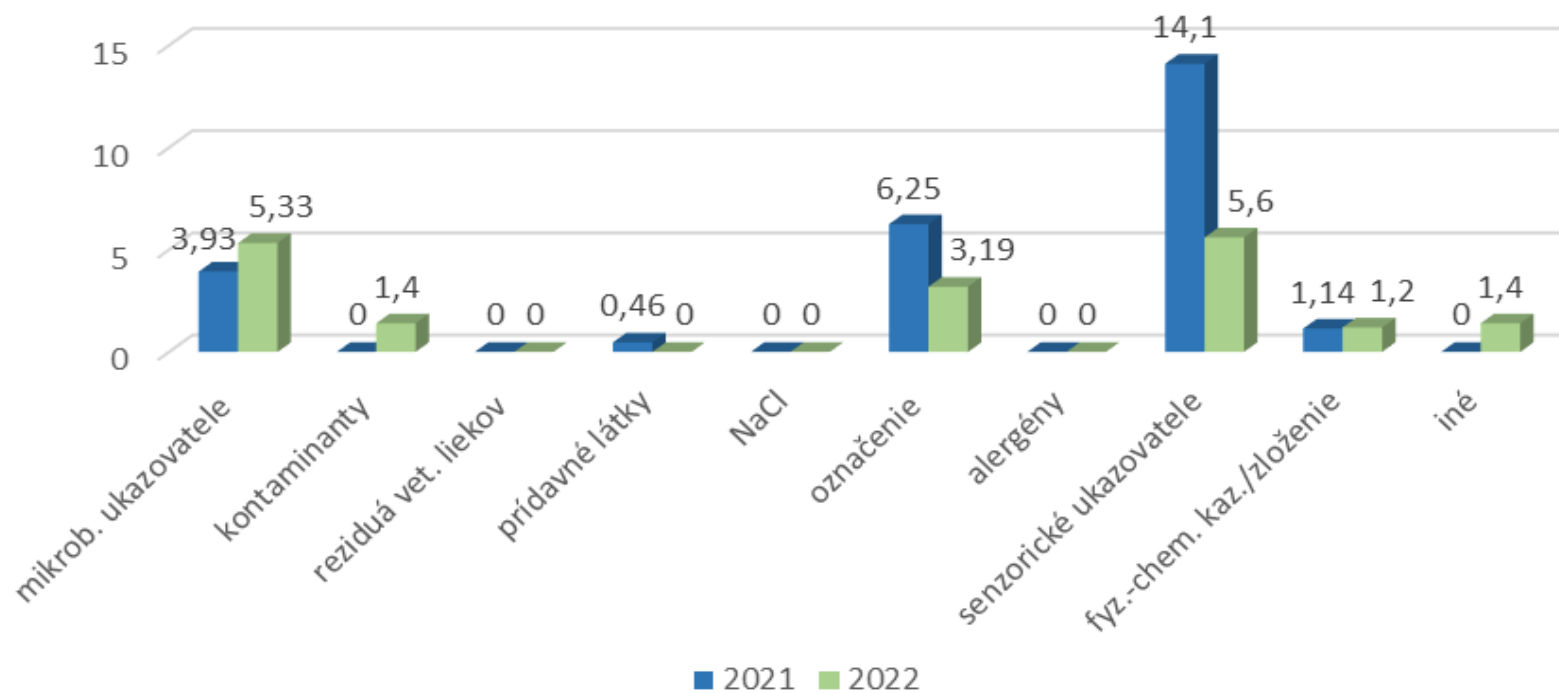
Prehľad počtov nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu podľa vyšetrených ukazovateľov v r. 2021 a 2022

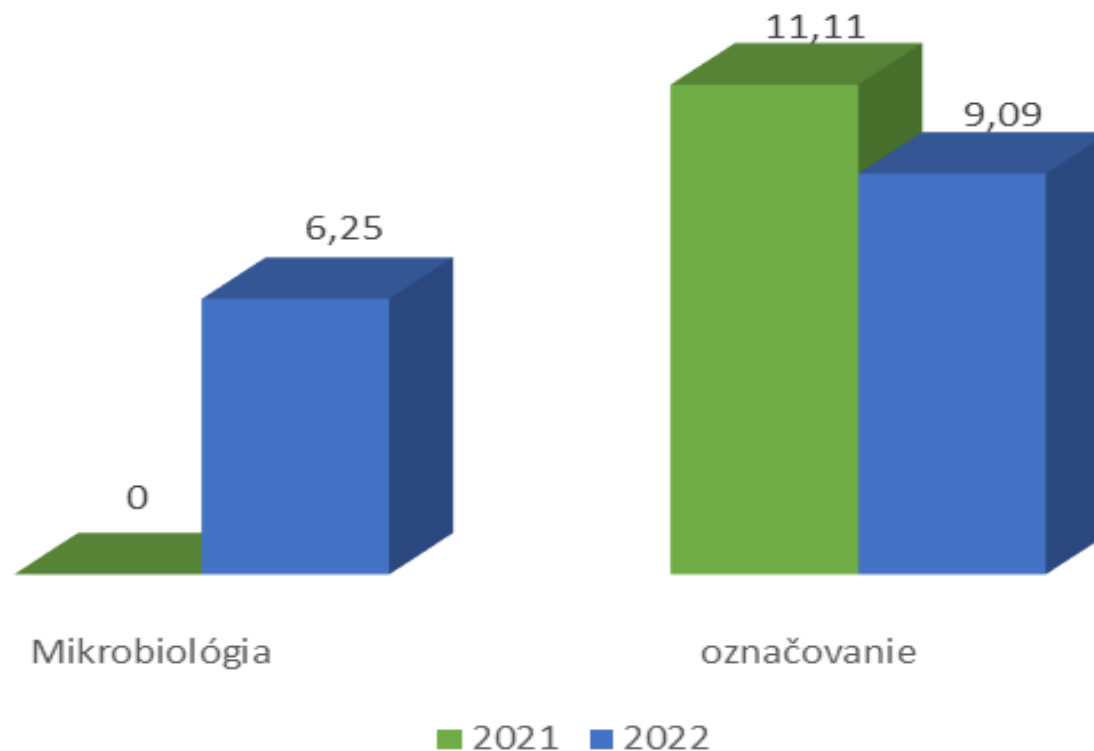
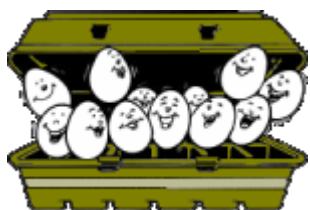
Prehľad nevyhovujúcich vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v r. 2021 a 2022 (v %)

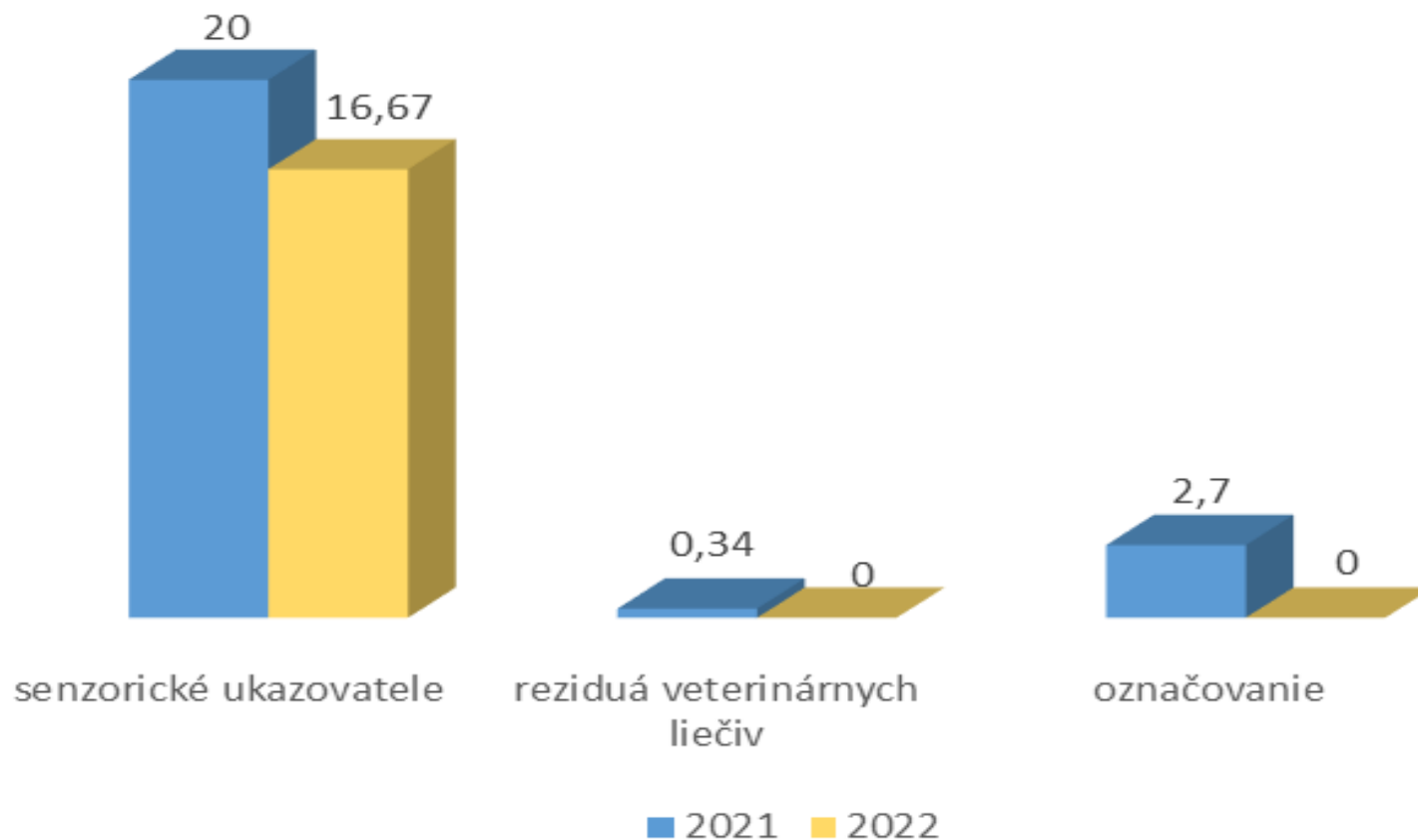
Nevyhovujúce analýzy vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov v r. 2021 a 2022 (v %)

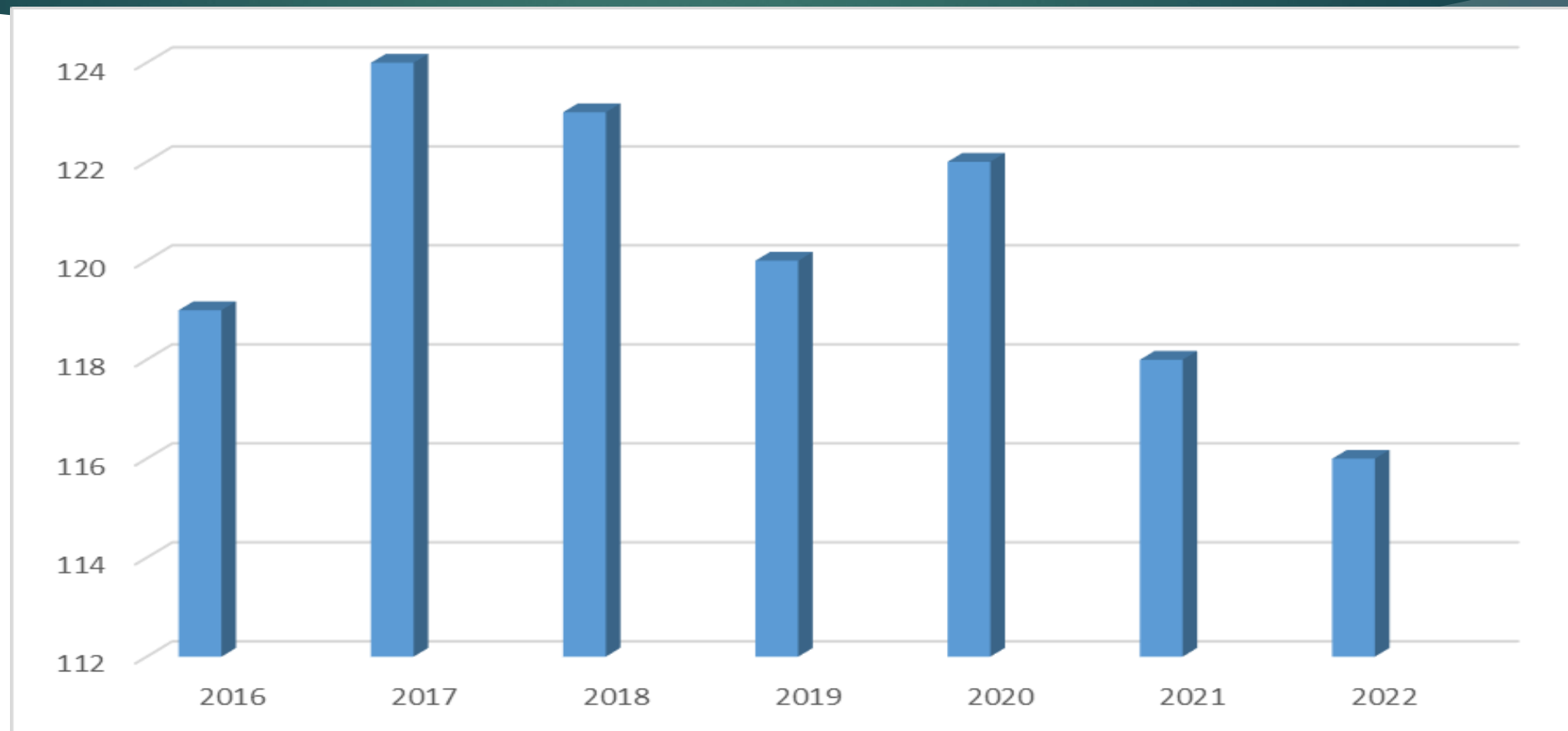
Nevyhovujúce analýzy vzoriek vajec v r. 2021 a 2022 (v %)

Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa domácich kopytníkov v r. 2021 a 2022 (v %)

Počty bitúnkov 2016 – 2022

Počet bitúnkov s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. za obdobie 2016 - 2022

<i>Počet bitúnkov so štrukturálnymi výnimkami</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	63	57	62	66	71	68	66
<i>Percentuálny počet bitúnkov so štrukturálnymi výnimkami k celkovému počtu bitúnkov</i>	52,1%	46,3%	50,4%	55,0%	58,1%	57,6%	56,9%

Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	135
Surové mlieko	444
Vajcia	765
Včelí med	6 758
Mäso z hydiny zabitej na farme	357
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	107
Voľne žijúca zver a zverina z nej	1 566
Spolu:	10 132

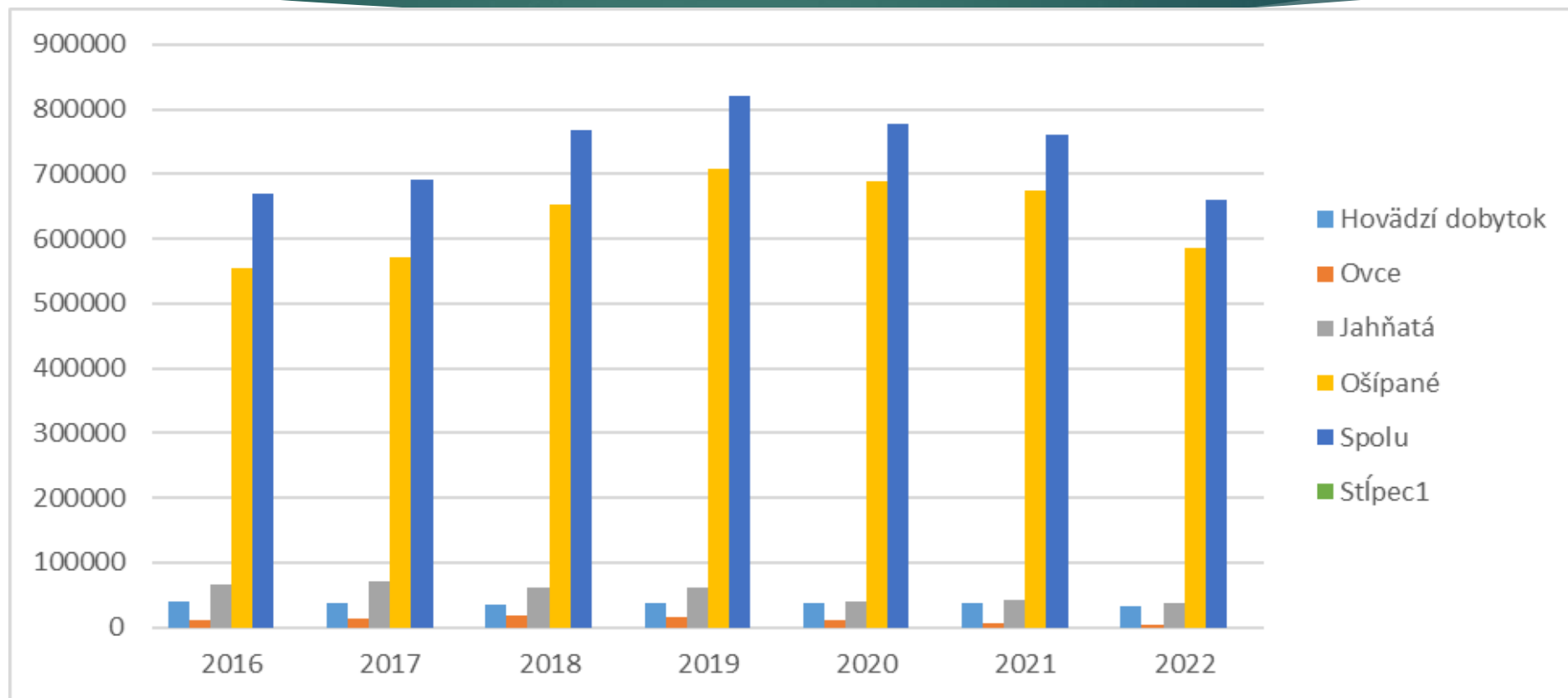

Predaj potravín v malom (nariadenie 359/2011 Z. z., 360/2011 Z. z.)

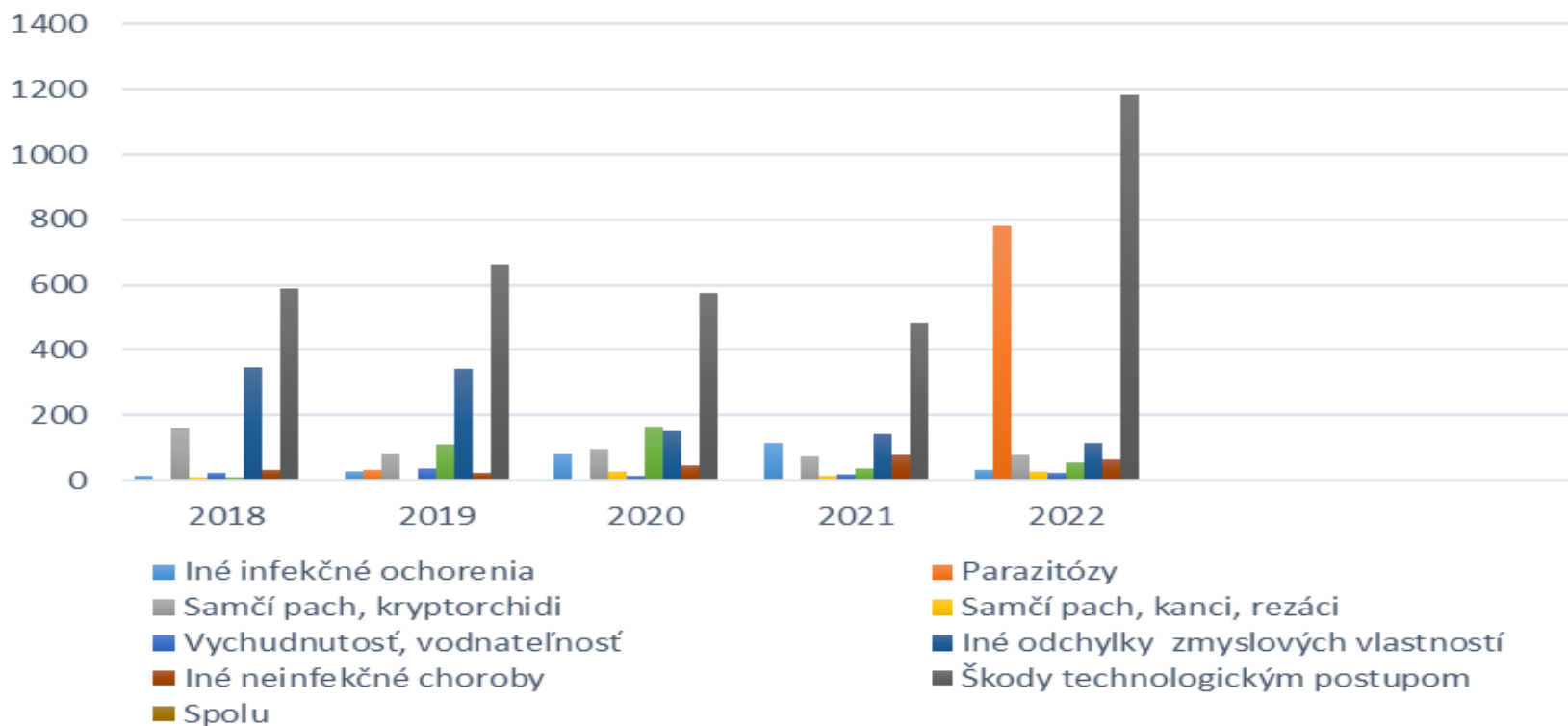
- ▶ požiadavky na zmenu nariadení (niektoré ustanovenia ukladajú prísne hygienické podmienky, rozšírenie komodít a ich množstvo, maloobchodný predaj, atď.)
- ▶ rakúsky model (vzdelanostné predpoklady, počty úradných kontrol, finančná hranica produkcia)
- ▶ farmárske bitúnky (vykonávacia vyhláška v procese notifikácie)

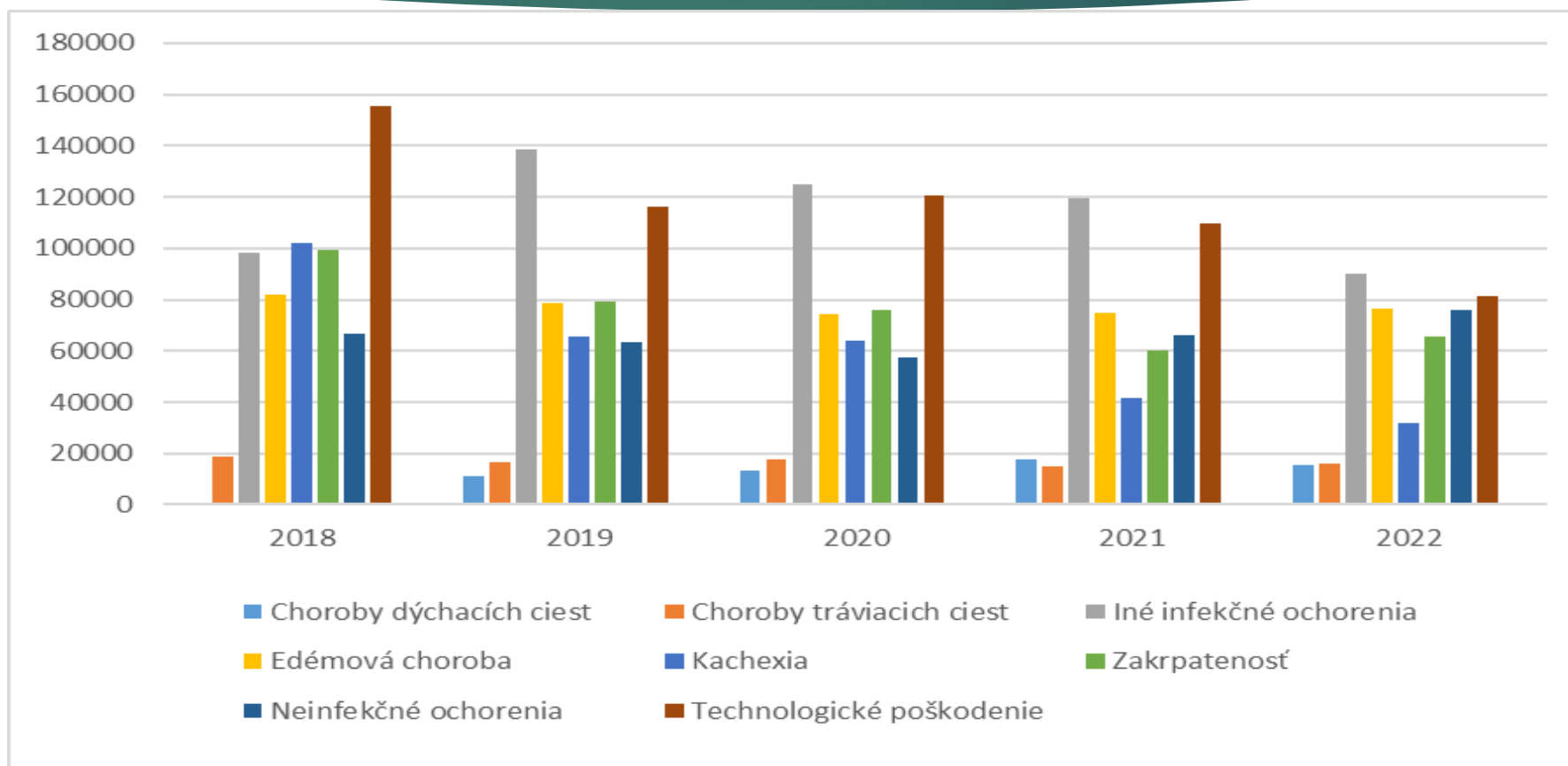
Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v rokoch 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

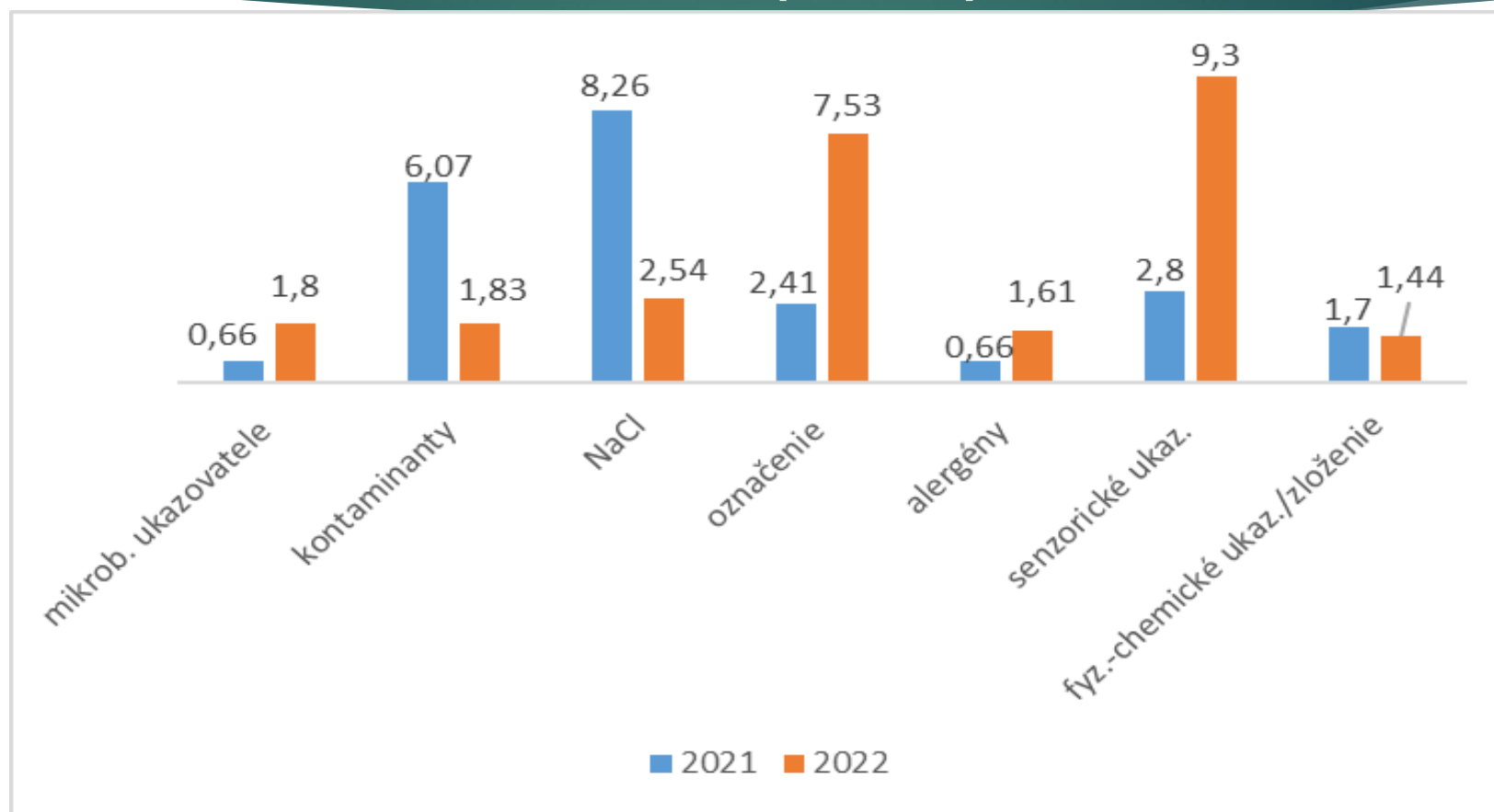
Výsledky najčastejších nálezov pri prehliadke jatočných tiel *post mortem* u ošípaných v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

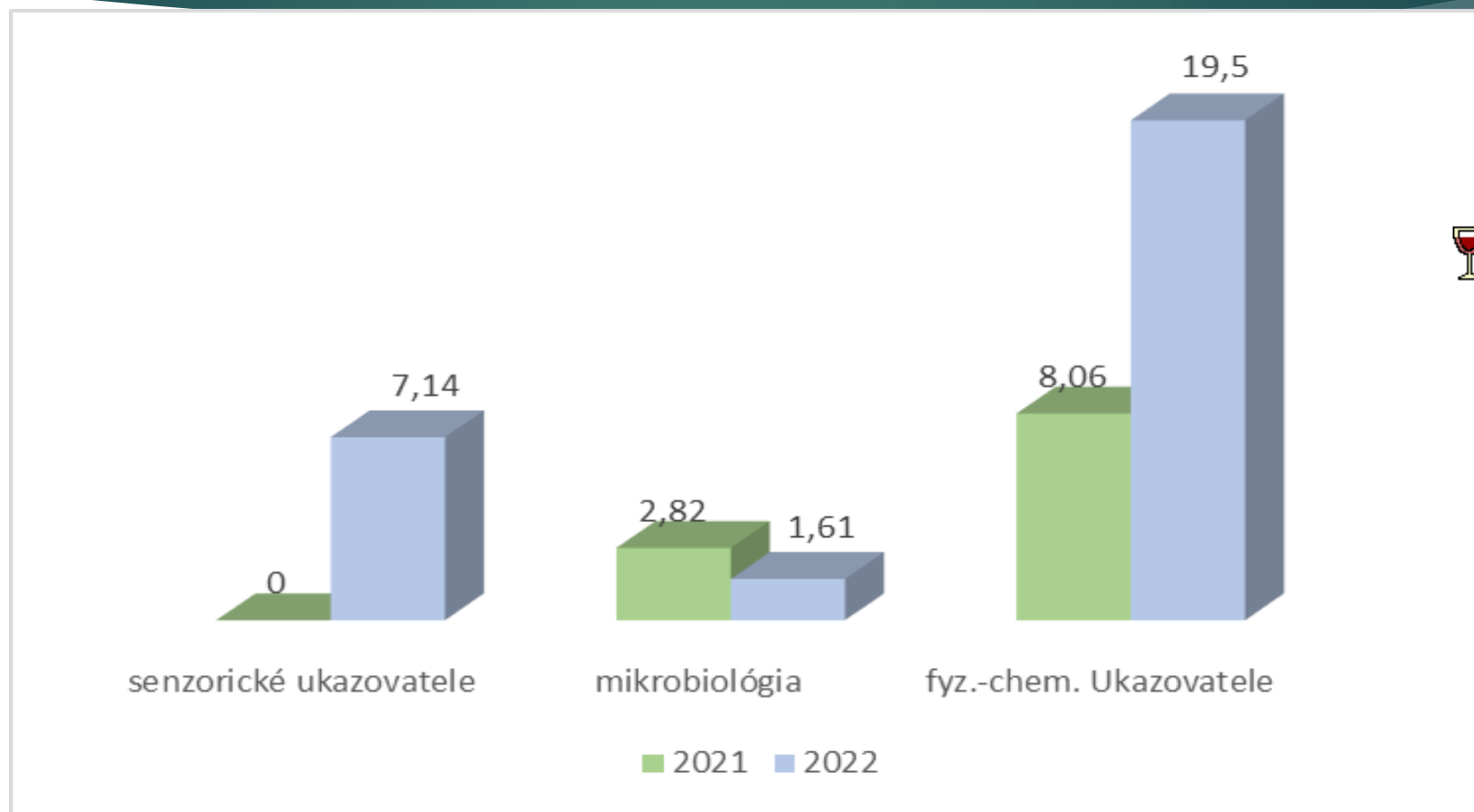
Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u hydiny v roku 2018, 2019, 2020, 2021 a 2022

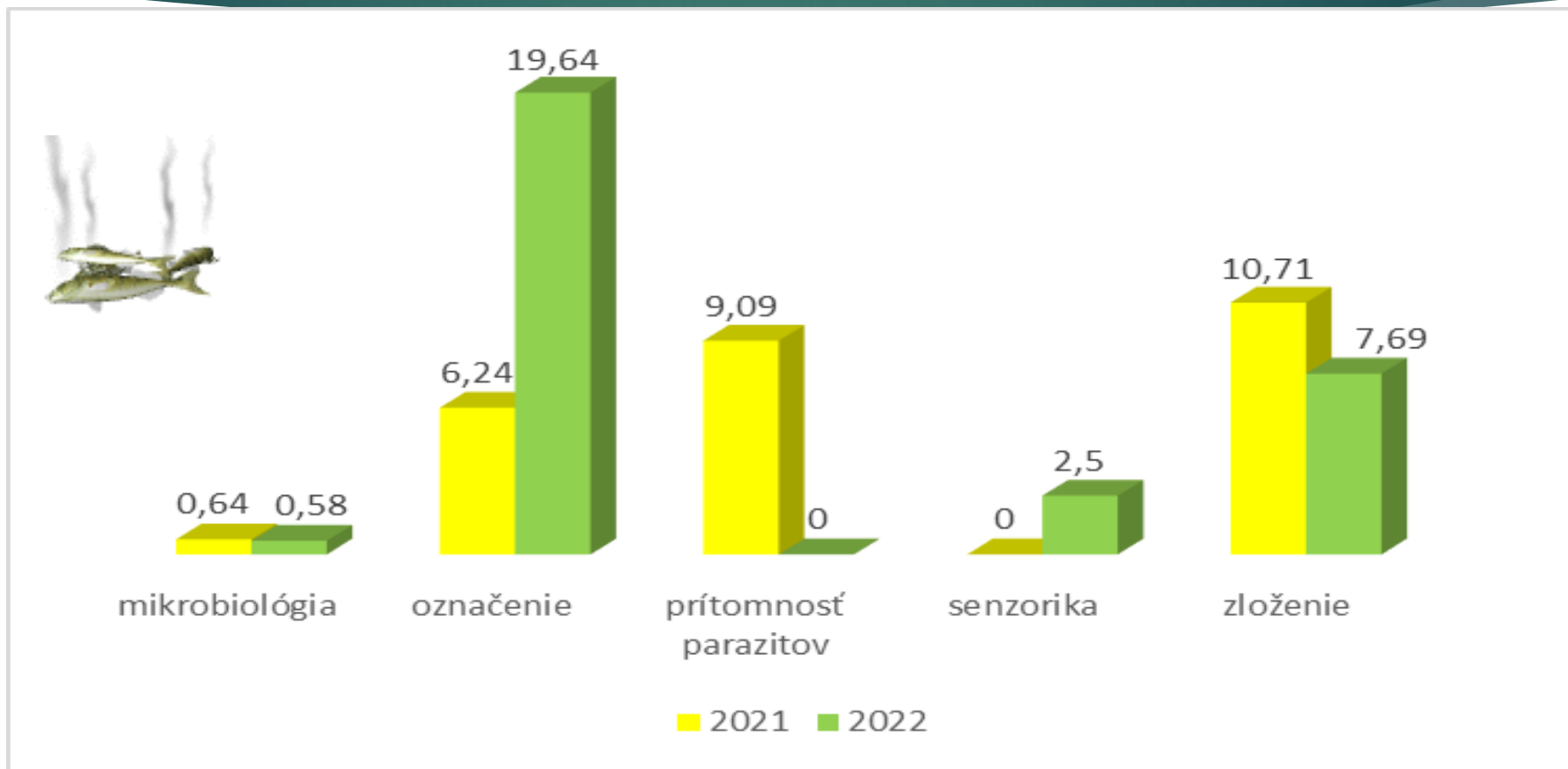
Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich vzoriek mäsových výrobkov v r. 2021 a 2022 (v %)

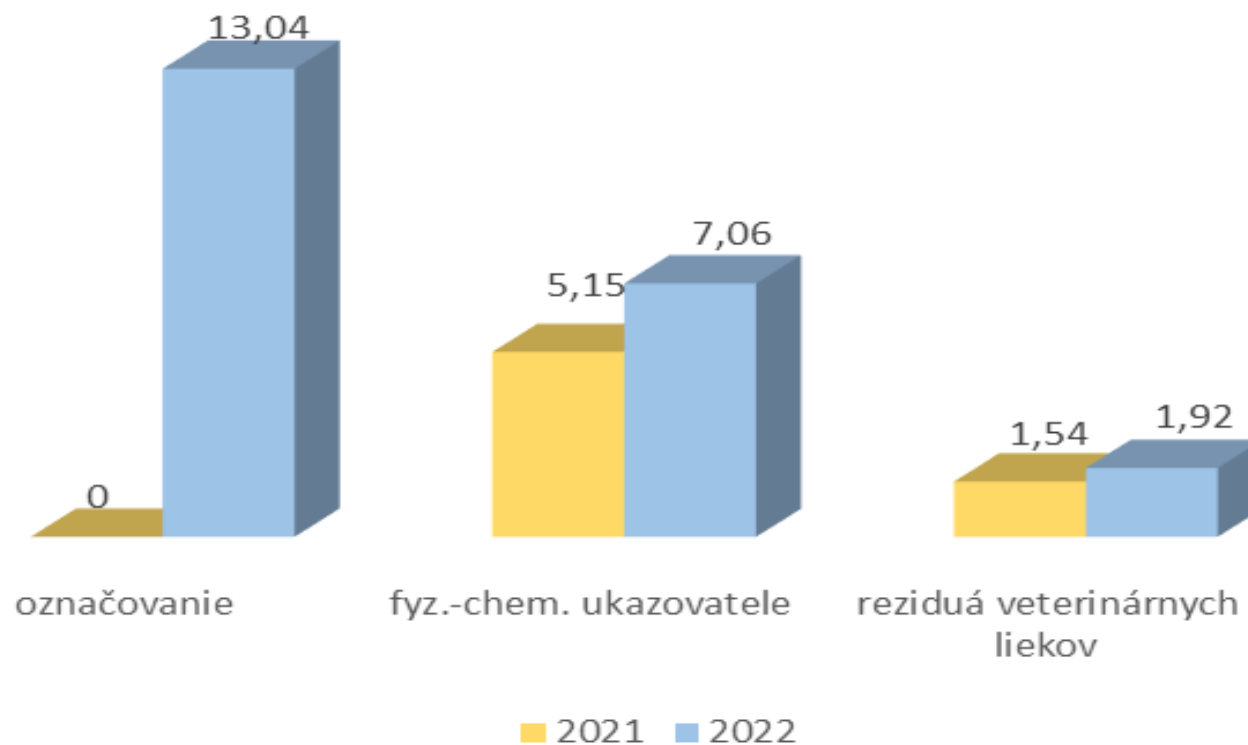
Nevyhovujúce analýzy vzoriek mäsa hydiny a králikov v r. 2021 a 2022 (v %)

Porovnanie výsledkov nevyhovujúcich analýz produktov rybolovu v rokoch 2021 a 2022 (v %)

Nevyhovujúce analýzy vzoriek medu v r. 2021 a 2022 (v %)

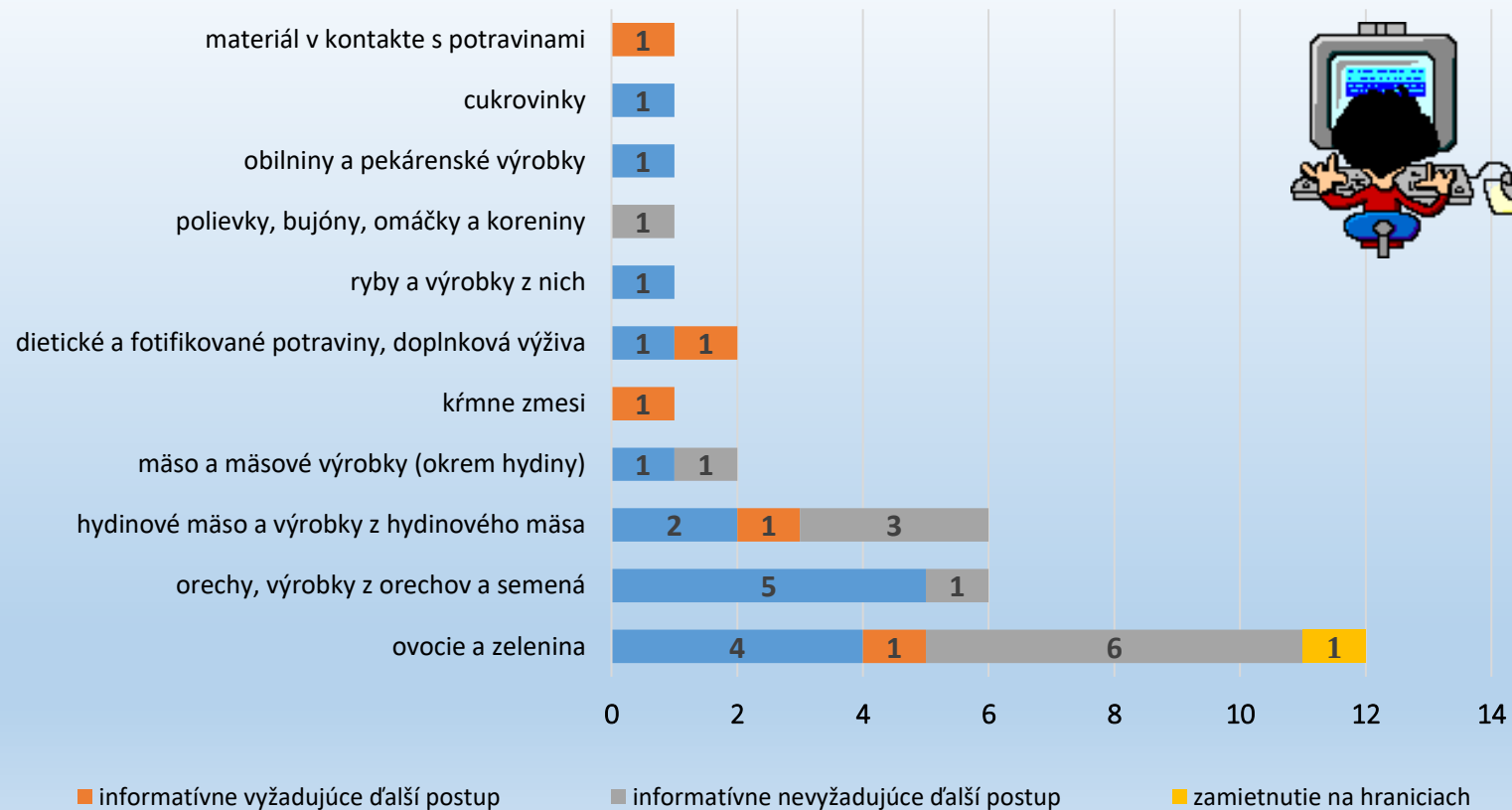

Prehľad o právoplatných rozhodnutiach v roku 2022

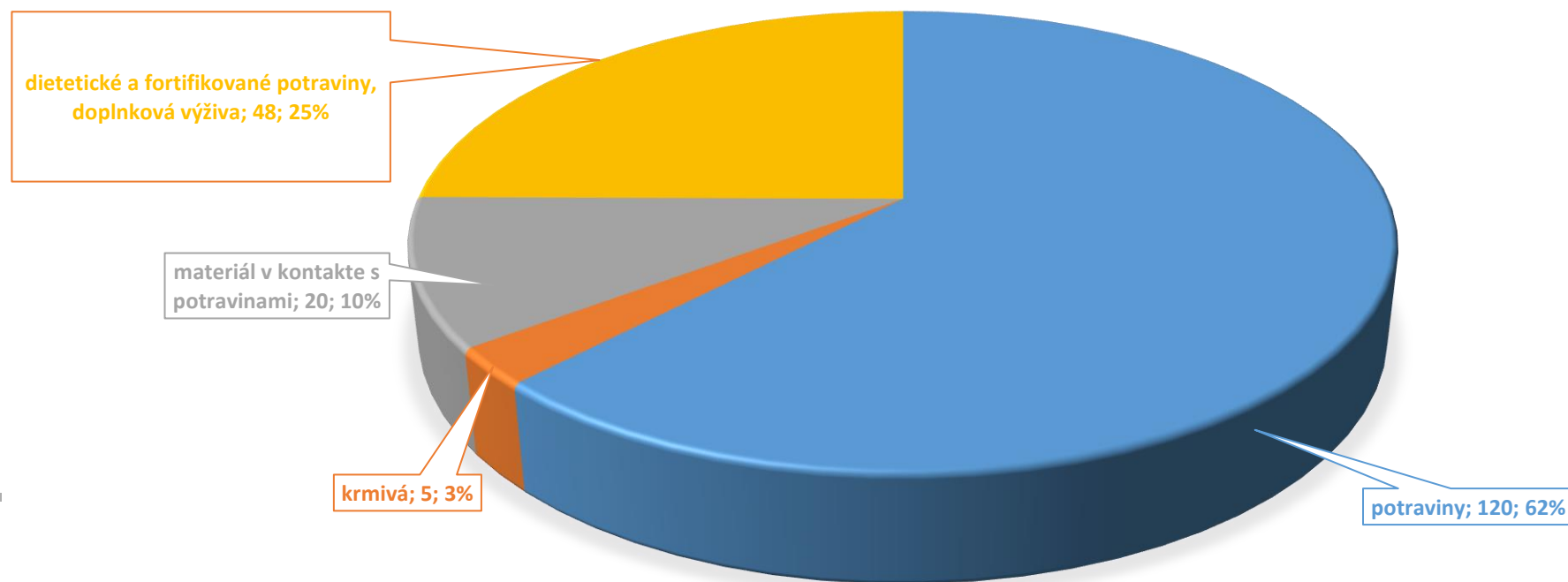
Počet právoplatných rozhodnutí	Suma uložených pokút v €	Priemer sumy uložených pokút v €	Maximálne suma uloženej pokuty v €
1093	3784195	3462,2	1000000

Oznámenia zaslané SR do EK v roku 2022 podľa kategórie výrobku

Oznámenia SR zaslané do EK v roku 2022

Oznámenia prijaté z EK v roku 2022

ĎAKUJEM ZA
POZORNOST

otázky do diskusie